

ΟΜΙΛΙΑ

ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΗΝ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Αθήνα, 28 Απριλίου 1998

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θέση της κυβέρνησης είναι ότι η κοινωνική πολιτική είναι ουσιαστικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής. Τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα δεν επιδέχονται χωριστή αντιμετώπιση. Είναι αλληλοσυνδεόμενα, σε διαλεκτική σχέση.

Η αναπτυξιακή διαδικασία είναι κυρίως διαδικασία διαρθρωτικών αλλαγών. Η διαρθρωτική αυτή ανάπτυξη δεν είναι ομαλή, αλλά γεμάτη με αντιθέσεις και ανακατατάξεις στην οικονομική και κοινωνική θέση ομάδων και ατόμων. Η αναπτυξιακή διαδικασία δεν συνεπάγεται μόνο κερδισμένους, αφήνει πίσω της και χαμένους. Αυτοί οι χαμένοι μας ενδιαφέρουν.

Γι' αυτό επιδιώκουμε ένα οργανωμένο, πλατύ και αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής πολιτικής.

Η κοινωνική προστασία και η κοινωνική πολιτική είναι για μας μέσα στήριξης και επιτάχυνσης της αναπτυξιακής διαδικασίας και όχι επιστέγασμα της ενδεχόμενης επιτυχίας της. Έτσι εξασφαλίζουμε μια κοινωνία με περισσότερη συνοχή και αλληλεγγύη, περισσότερη συμμετοχή και πρωτοβουλίες των πολιτών, ελευθερίες και δυνατότητες για το άτομο, μια ισχυρή κοινωνία. Αυτή είναι η πεποίθησή μας.

Στόχος μας ένας ολοκληρωμένος, σύγχρονος και αποτελεσματικός «Κοινωνικός Ιστός Ασφάλειας». Δεν τον θέτουμε υπό την αίρεση της επίτευξης υψηλών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης. Για μας ο Κοινωνικός Ιστός Ασφάλειας δεν είναι το διακοσμητικό συμπλήρωμα μιας μελλοντικής ευημερίας. Είναι προϋπόθεση της κοινής πορείας όλων για καλύτερες συνθήκες ζωής.

Την κοινωνική μας πολιτική όπως και κάθε πολιτική μας εφαρμόζουμε μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται από τα δεδομένα της διεθνούς και ελληνικής οικονομίας. Κυρίαρχο χαρακτηριστικό των εξελίξεων είναι η διεθνοποίηση, ο εντεινόμενος ανταγωνισμός, η δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Στις προκλήσεις αυτές πρέπει να ανταποκριθούμε. Διαφορετικά αντί για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη θα έχουμε περισσότερες ανισότητες, αυξανόμενη φτώχεια, χειροτέρευση των συνθηκών ζωής. Η ισότιμη συμμετοχή μας στις ευρωπαϊκές εξελίξεις είναι μέσο για περισσότερη ευημερία για όλους και για διευρυνόμενη κοινωνική πολιτική. Οι κοινωνικές μας παρεμβάσεις θα είναι συνεχείς και διευρυνόμενες.

Το Κοινωνικό Κράτος είναι για μας μέσο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και προπαντός κοινωνικής δικαιοσύνης. Επενδύουμε συγκεκριμένα και αποτελεσματικά. Το Κοινωνικό Κράτος δεν είναι για μας ένα σύστημα επιδομάτων, που χορηγούνται, χωρίς κριτήρια για τις πραγματικές ανάγκες των επιδοτούμενων, χωρίς καμμία αξιολόγηση για το αποτέλεσμα που έχουν.

Το κοινωνικό κράτος για το οποίο εργαζόμαστε διαμορφώνει πολιτική σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς, για να εξασφαλίζει περισσότερη κοινωνική αλληλεγγύη και κοινωνική δικαιοσύνη. Οι βασικές μας προτεραιότητες, όπως η κάλυψη των αναγκών υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής ασφάλισης, η ενίσχυση της απασχόλησης και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στον τομέα της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της ψυχαγωγίας, δεν είναι επιμέρους στόχοι ασύνδετοι μεταξύ τους. Είναι συναρτημένοι σε ένα σύνολο για να επιτευχθεί μια δικαιότερη και ισχυρή κοινωνία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εμείς απορρίπτουμε τη διχοτομική αντίληψη «πρώτα σταθεροποίηση - αργότερα κοινωνική συνοχή». Κεντρικό μας μέλημα ήταν και είναι να προφυλάξουμε τις κοινωνικές δαπάνες και ιδιαίτερα τις δαπάνες για την υγεία, την πρόνοια και την παιδεία, από τις δημοσιονομικές πιέσεις που αντιμετωπίζουμε. Και το πετύχαμε.

Οι κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό των συνολικών πρωτογενών δαπανών του προϋπολογισμού αυξήθηκαν από 23,3% το 1993 στο 26,3% το 1997. Ας θυμίσω ότι επί Νέας Δημοκρατίας το αντίστοιχο ποσοστό είχε μειωθεί από το 24,2% (1990) στο 23,3% (1993).

Πετύχαμε δηλαδή να αυξήσουμε το σχετικό βάρος του κοινωνικού τομέα στη δημόσια δαπάνη σε μια εξαιρετικά δύσκολη δημοσιονομική περίοδο. Το στοιχείο αυτό αποτελεί μια από τις καίριες διαφοροποιήσεις της πολιτικής μας από τις νεοφιλελεύθερης έμπνευσης πρακτικές και προτάσεις. Το στοιχείο αυτό δείχνει ότι για μας η κοινωνική πολιτική αποτελεί προτεραιότητα.

Κοινωνικά δίκαιη οικονομική πολιτική

Κεντρικό σημείο της προσπάθειάς μας για κοινωνική δικαιοσύνη είναι μια δικαιότερη οικονομική πολιτική. Η παρέμβασή μας για τον πληθωρισμό, αφορά τον αγώνα μας για την διατήρηση της αγοραστικής δύναμης των κοινωνικών ομάδων, που παλεύουν καθημερινά για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της ζωής. Η δραστική μείωση του δείκτη τιμών καταναλωτού (δηλαδή το φθηνότερο καλάθι της νοικοκυράς και η σχετική σταθεροποίηση των τιμών), ο περιορισμός της φοροδιαφυγής και η συνεχής και επίμονη προσπάθεια εξάλειψης της φοροαποφυγής αποτελούν πεδίο καθημερινής μάχης για την κυβέρνηση.

Πετύχαμε να μειώσουμε τον αριθμό ανόδου του πληθωρισμού σε επίπεδα που η Ελλάδα είχε να δει εδώ και εικοσιπέντε χρόνια. Οι πολλαπλασιαστικά ευεργετικές συνέπειες των χαμηλών πληθωριστικών πιέσεων αντανakλώνται με την αύξηση των πραγματικών διαθέσιμων εισοδημάτων των εργαζομένων.

Την περίοδο της διακυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. 1994-1997 το πραγματικό εισόδημα των μισθωτών αυξάνεται κατά μέσο όρο 3% το χρόνο, ενώ η μέση

πραγματική σύνταξη Δημοσίου, ΙΚΑ και λοιπών ταμείων αυξάνεται 7,2% συνολικά, του δε ΟΓΑ κατά 31,5%.

Δεν έχουμε να συγκρίνουμε τα αποτελέσματα αυτής της περιόδου με την περίοδο 1990-93. Να θυμίσω ότι τα 4 εκείνα χρόνια τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων μειώθηκαν αθροιστικά κατά 13%.

Σε ό,τι αφορά τη «δήθεν σκληρή» φορολογική πολιτική ο καθένας μπορεί να επιχειρηματολογεί όπως θέλει. Τα στοιχεία στηρίζουν όμως το δικό μας ισχυρισμό ότι κατανέμουμε δικαιότερα τα φορολογικά βάρη.

- Την τριετία 1991-1993 ο μέσος όρος ετήσιας αύξησης των φορολογικών εσόδων ήταν 19% και το βάρος έπεσε στους έμμεσους φόρους που έπληξαν τις ασθενέστερες τάξεις ενώ οι κοινωνικά πιο δίκαιοι άμεση φόροι φυσικών και νομικών προσώπων αυξάνονται με χαμηλότερους ρυθμούς.
- Τα χρόνια της διακυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. 1994-1997 τα φορολογικά έσοδα αυξάνονται κατά 13,5% ετησίως, δηλαδή λιγότερο από τη προηγούμενη τριετία και το βάρος επικεντρώνεται στους άμεσους φόρους φυσικών και νομικών προσώπων και όχι στους έμμεσους φόρους που πλήττουν τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα. Η πολιτική μας είναι δικαιότερη. Βαρύνει εκείνους που έχουν.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι Κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. εκτός από την ανάγκη σύγκλισης της οικονομίας κατάφεραν να διορθώσουν την μονόπλευρη πολιτική της προηγούμενης περιόδου σε βάρος των μισθωτών και των συνταξιούχων.

Η πολιτική μας συμπληρώνει ένα μακρόχρονο έργο μας, τις μεγάλες θεσμικές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης, των κοινωνικών δικαιωμάτων, το κράτος πρόνοιας στην Ελλάδα που είναι δημιουργικό έργο όλων των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το 1981 ως σήμερα.

Γίνεται πολλή προσπάθεια από την αντιπολίτευση να παρουσιαστεί η Ελλάδα ως μία χώρα που γίνεται όλο και φτωχότερη. Ο ισχυρισμός αυτός βασίζεται σε μια παραπλανητική χρήση στατιστικών δεδομένων. Η αλήθεια είναι ότι η διαχρονική αύξηση του εισοδήματος βελτίωσε το μέσο βιοτικό επίπεδο ακόμη και των χαμηλότερων εισοδηματικών ομάδων, ότι στην Ελλάδα παρατηρείται η βελτίωση αντίθετα με τις εξελίξεις σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ότι ιδίως τα τελευταία χρόνια οι συνθήκες ζωής συνεχώς καλυτερεύουν. Υπάρχουν βεβαίως εκτεταμένες ανισότητες. Το επίπεδο ζωής όλων των Ελλήνων δεν είναι εκείνο που θέλουμε. Γι' αυτό και παλεύουμε με όλες τις πολιτικές μας για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη.

Γίνεται επίσης πολλή προσπάθεια από την αντιπολίτευση να παρουσιαστεί ως καλπάζουσα η ανεργία. Η ανεργία έχει αυξηθεί, οριακά όμως κατά 0,6 μονάδες μέσα σε 4 χρόνια. Το μεγάλο άλμα όμως σημειώθηκε μεταξύ 1990 και 1993 όταν από 7% έφθασε στο 9,7%. Ας σημειωθεί επίσης ότι η Ελλάδα

χαρακτηρίζεται από ρυθμούς αύξησης της προσφοράς εργατικού δυναμικού τρεισήμισι φορές υψηλότερους απ' ότι στις χώρες του ΟΟΣΑ. Εμείς δεν θεωρούμε οποιοδήποτε μέγεθος φτώχειας, όσο μικρό και αν είναι, ή ανεργίας ως αναπόφευκτο στοιχείο. Έχουμε ανοιχτό μέτωπο απέναντι στην περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η μάχη για την απασχόληση είναι μια μάχη που δίνουμε τώρα με όλο και περισσότερα μέσα.

Η μάχη για την απασχόληση

Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ο εφοδιασμός των εργαζόμενων με γνώσεις και ικανότητες που τους επιτρέπουν να αξιοποιούν ευκαιρίες και να ξεπερνούν τις δυσκολίες της προσαρμογής είναι ο προνομιακός μηχανισμός πρόληψης κοινωνικών προβλημάτων.

Μέσω της ανάπτυξης που πετύχαμε, δημιουργήσαμε μεταξύ 1993 και 1997 134 χιλ. νέες θέσεις εργασίας, έναντι μόλις 1.100 θέσεων το 1990-1993.

Το Μάρτιο παρουσιάστηκε ένα νέο στρατηγικό πρόγραμμα, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση, που στηρίζεται στους άξονες για την Απασχόληση που συμφωνήθηκαν σε επίπεδο Ε.Ε. στο Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου αλλά και στο «Σύμφωνο Εμπιστοσύνης προς το 2000» στο οποίο κατέληξαν οι κοινωνικοί εταίροι. Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη πολιτική με συγκεκριμένους στόχους, καινοτομικές πρωτοβουλίες και εξειδίκευση των δράσεων.

Κρίσιμα συστατικά της πολιτικής όπως διαγράφεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση και την ανεργία είναι η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας μέσω εκπαίδευσης και κατάρτισης, ο επαναπροσδιορισμός πολιτικών που οδηγούν σε σπατάλη πολύτιμων πόρων με πολύ μικρό ή και χωρίς κανένα αποτέλεσμα, η επικέντρωση σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού. Στόχος μας είναι οι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι γυναίκες και το δυναμικό των θυλάκων ανεργίας.

Το 1997 δημιουργήσαμε 50.000 θέσεις εργασίας με επιχορηγήσεις ιδιωτικών επιχειρήσεων, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και συνεταιρισμών. Μέσα στο 1998 θα βοηθηθούν περίπου 82.000 άτομα από τα μέτρα πολιτικής μας για νέους, μακροχρόνια άνεργους, γυναίκες και δυναμικό των θυλάκων ανεργίας, αξιοποιώντας το σύνολο των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων. Το πρόγραμμά μας αυτό προβλέπει:

- α) την επιχορήγηση 50.000 νέων θέσεων εργασίας, προϋπολογιζόμενου κόστους 90 δισ. δρχ. που αφορά αποκλειστικά νέους 20-27 ετών.
- β) την κατάρτιση 20.000 ανέργων με δαπάνη 30 δισ. δρχ. και
- γ) την επιχορήγηση 12.000 θέσεων εργασίας για μακροχρόνια άνεργους.

Με την αύξηση της διάρκειας της επιδότησης των γυναικών στις περιοχές που αποτελούν θύλακες ανεργίας βοηθάμε ουσιαστικά (και στο οικονομικό και στο

ψυχολογικό επίπεδο των προσδοκιών) τον αγώνα για την μείωση της ανεργίας των γυναικών.

Μέσα στην τελευταία πενταετία τα επιδόματα ανεργίας στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 50% και οι δαπάνες κατάρτισης και απασχόλησης κατά 100%. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι η διάρκεια των επιδομάτων ανεργίας στην Ελλάδα είναι ίση κατά μέσο όρο με την διάρκεια των επιδομάτων όλων των ευρωπαϊκών οργανισμών απασχόλησης.

Από το 1997 οι μακροχρόνια άνεργοι άνω των 55 ετών, που δεν έχουν συμπληρώσει συνταξιοδοτικά δικαιώματα, αλλά έχουν 3.000 μέρες ασφάλισης έχουν παροχή δωρεάν περίθαλψης στο ΙΚΑ. Σε εξέλιξη βρίσκεται η δημιουργία 12.000 επιδοτούμενων νέων θέσεων εργασίας για μακροχρόνια άνεργους 28-64 ετών. Βρισκόμαστε στο τελευταίο στάδιο επεξεργασίας ειδικών ρυθμίσεων (μέσω του Λογαριασμού για την Ανεργία και την Επαγγελματική Κατάρτιση) για την πρόωρη συνταξιοδότηση μακροχρόνια ανέργων ηλικιωμένων ατόμων.

Ακόμα, συνεχίζεται το πρόγραμμα επανένταξης, που περιλαμβάνει μέτρα επιμόρφωσης, αυτοαπασχόλησης, κατάρτισης - επανακατάρτισης και απασχόλησης για τους απολυμένους από επιχειρήσεις είτε λόγω παύσης λειτουργίας τους, είτε λόγω αναδιάρθρωσης. Το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε πιλοτικά το Φεβρουάριο του 1997 και έχει καλύψει εργαζόμενους σε εταιρείες όπως η Goodyear, η Βαμβακουργία Βόλου, η Softex, η AEBAΛ κ.α.

Επίσης προωθούνται ειδικές μεγάλες πρωτοβουλίες για περιοχές - θύλακες ανεργίας. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης που πρόκειται να υλοποιηθούν σε 7 περιοχές (Κοζάνη, Φλώρινα, Δυτ. Αθήνα - Πειραιάς, Αχαΐα, Μεσσηνία, Δράμα, Ημαθία, Βοιωτία) και οι παρεμβάσεις στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος.

Πολύτιμο εργαλείο στην άσκηση της κοινωνικοοικονομικής μας πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Στην ενεργοποίηση της νέας μας στρατηγικής περιλαμβάνεται η ολοκλήρωση της αναβάθμισης των δομών διαχείρισης και η (για πρώτη φορά στη χώρα) αξιοκρατική πιστοποίηση κάθε δράσης που συνδέεται με το ταμείο.

Κύριο μέλημά μας είναι η διευκόλυνση επαγγελματικής αποκατάστασης των ανέργων και η εξασφάλιση μιας σταθερής, παραγωγικής και αποδοτικής για τον εργαζόμενο θέσης εργασίας. Εξήντα δισ. δραχμές θα διατεθούν το 1998 για την προκήρυξη προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και προστασίας ευπαθών ομάδων από τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Η ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων

Το Υπουργείο Εργασίας επεξεργάζεται Σχέδιο Νόμου για την προσαρμογή και τη ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων στις νέες συνθήκες. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί ένα πρότυπο εργασίας που να ευνοήσει την αύξηση της απασχόλησης και να διευκολύνει την ένταξη των νέων στην παραγωγή.

Η διευθέτηση του χρόνου εργασίας, τα αντικίνητρα για την απασχόληση ορισμένων ομάδων συνταξιούχων, η επέκταση της μερικής απασχόλησης, η

ρύθμιση των άτυπων μορφών απασχόλησης περιλαμβάνονται σ' αυτό το νομοσχέδιο.

Η καταγραφή και νομιμοποίηση των μεταναστών

Μέσα στο 1998 θα έχει ολοκληρωθεί αυτό το γιγάντιο έργο ώστε να αμβλυνθούν οι ανεξέλεγκτες πιέσεις που ασκήθηκαν στη προσφορά εργασίας με προφανείς επιδράσεις τόσο για τους Έλληνες εργαζόμενους, όσο και για την εκμετάλλευση των αλλοδαπών μεταναστών. Μέχρι σήμερα έχουν καταθέσει δικαιολογητικά 300.000 περίπου μετανάστες.

Η πολιτική μας για την ύπαιθρο και τους αγρότες.

Υλοποιούμε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα επενδύσεων και υποδομών στην ύπαιθρο, που αντιπροσωπεύει πάνω από το 1/3 του συνολικού πακέτου Ντελór όπως και προωθήσαμε την εκπαίδευση των νέων αγροτών. Τα οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα στην ύπαιθρο θα αλλάξουν σημαντικά. Με το Γ' χρηματοδοτικό πακέτο θα προωθήσουμε ακόμα περισσότερο τις αλλαγές αυτές. Αποφασίσαμε γενναία μέτρα στήριξης για τους νέους αγρότες που αρχίζουν και υλοποιούνται. Αυξήσαμε τις αγροτικές συντάξεις και τιμαριθμοποιήσαμε από φέτος τις αυξήσεις τους με αθροιστικό κόστος 80 δις δρχ. περίπου. Κυρίως όμως αλλάξαμε ριζικά τις εισοδηματικές προοπτικές του συνταξιούχου-αγρότη. Δημιουργήσαμε τον κύριο κλάδο ασφάλισης των αγροτών, που θα δώσει τη δυνατότητα απόκτησης ουσιαστικών συντάξεων από τους αγρότες. Ήδη 750 χιλ. αγρότες έχουν εγγραφεί στο νέο σύστημα. Με αυτό τον τρόπο οι αγρότες μας θα εξασφαλίζουν αξιοπρεπή σύνταξη χωρίς υπέρογκες επιβαρύνσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Η πολιτική μας στην Παιδεία και στην επένδυση στο ανθρώπινο στοιχείο.

Το μορφωτικό επίπεδο επηρεάζει ευθέως την ικανότητα των ατόμων να επιτύχουν ικανοποιητικό επίπεδο εισοδήματος και ευημερίας. Για το λόγο αυτό, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και οι επενδύσεις σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, είναι για μας κρίσιμα εργαλεία παρέμβασης. Η θέσπιση του Ενιαίου Λυκείου, η κατάργηση της επετηρίδας, το σύστημα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε νομό, τα 200 γραφεία επαγγελματικού προσανατολισμού, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας για όσους έχουν ξεπεράσει το 18ο χρόνο της ηλικίας τους, η αναμόρφωση και αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, η προώθηση της δια βίου κατάρτισης και οι αλλαγές στα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ έχουν την ίδια κοινή επιδίωξη: να δώσουν μεγαλύτερα εφόδια στους νέους για να πετύχουν τα οράματά τους, να τους προετοιμάσουν καλύτερα για το δύσκολο ταξίδι της επαγγελματικής τους δράσης, να τους επιτρέψουν ένα αύριο καλύτερο από αυτό των γονέων τους. Στην ίδια κατεύθυνση υλοποιούμε πολύπλευρα προγράμματα και πολιτικές για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των νέων, την ενίσχυση της κινητικότητας των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την ενίσχυση της συμμετοχής και πρωτοβουλίας των νέων.

Η θέσπιση του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Σε ό,τι αφορά την αγοραστική δύναμη των χαμηλών εισοδηματικά συνταξιούχων η Κυβέρνηση με έργα και όχι λόγια θεσμοθέτησε την αλληλεγγύη των γενεών με το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τους συνταξιούχους, που επιχορηγείται ολοκληρωτικά από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Δεν αρκούμαστε όμως σε αυτό και προσπαθούμε συνεχώς να βελτιώσουμε την θέση των συνταξιούχων. Έτσι από την 1^η Ιουλίου 1998 επεκτείνουμε την καταβολή του ΕΚΑΣ στους συνταξιούχους γήρατος και θανάτου άνω των 60 ετών και στα παιδιά που λαμβάνουν σύνταξη θανάτου. Αναπροσαρμόζουμε επίσης τα ποσά των εισοδηματικών κριτηρίων, έτσι ώστε να συμπεριλάβουμε όλους τους συνταξιούχους που η μοναδική μεταβολή στο εισόδημά τους προέρχεται από την αύξηση που χορηγήθηκε στο κατώτατο όριο σύνταξης του ΙΚΑ.

Η πολιτική μας στην Κοινωνική Ασφάλιση

Σε ό,τι αφορά το ασφαλιστικό συνεχίζουμε συστηματικά τον Κοινωνικό Διάλογο που βρίσκεται προς το τέλος του. Η όποια καθυστέρηση σε αυτό το τομέα είναι ένα κόστος που είμαστε διατεθειμένοι να καταβάλουμε για να υπάρξει συναίνεση και η καλύτερη δυνατή και βιώσιμη λύση. Η Κυβέρνηση όπως έχει δεσμευθεί θα παρουσιάσει ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας το νομοσχέδιο για το ασφαλιστικό μέσα στον Ιούνιο. Στο διάστημα που μεσολάβησε όμως κάναμε σοβαρές διορθωτικές βελτιώσεις με την κατάργηση της σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας λόγω της 35ετίας που προβλεπόταν να ισχύει από αυτή τη χρονιά στο Ν. 2084. Επίσης αντικαταστήσαμε την διάταξη που προέβλεπε τη μείωση των επικουρικών συντάξεων στο 20% των συντάξιμων αποδοχών και αυξήσαμε από τις 100.000 στις 120.000 το όριο της σύνταξης που δεν υπόκειται στην ειδική εισφορά του ίδιου νόμου.

Ο νόμος περί εισφοροδιαφυγής χωρίς να αποτελεί τη μεγάλη τομή στο χώρο της Κοινωνικής Ασφάλισης είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για τον περιορισμό της εισφοροδιαφυγής και το νοικοκύρεμα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Το κοινωνικό κράτος στην Υγεία και την Πρόνοια

Αποτελεί απτό δείγμα γραφής των προθέσεων και του έργου της κυβερνητικής πολιτικής το γεγονός ότι συνολικά για το 1998 προϋπολογίσθηκαν δαπάνες Υγείας και Πρόνοιας αυξημένες κατά 10% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Όμως το νέο κοινωνικό κράτος δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην αύξηση των διατεθειμένων πόρων. Πρέπει να αναδιανέμει και να εξορθολογίζει τις δαπάνες με στόχο την μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων στο σύστημα.

Συγκεκριμένες παρεμβάσεις στην Υγεία

Η κυβέρνηση προχωρεί στην αναβάθμιση της υποδομής και την αναδιοργάνωση των νοσοκομείων με συγκεκριμένα έργα. Ανεγείρει και εξοπλίζει 15 νέα νοσοκομεία, επεκτείνει 26 υπάρχουσες μονάδες, προμηθεύει νέους εξοπλισμούς σε όλα τα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας και προχωρεί σε προγράμματα τηλεϊατρικής, αναπτύσσει ειδικές μονάδες, προσλαμβάνει managers για την διοίκησή τους, προβαίνει σε προγράμματα ελέγχου των δαπανών και μηχανογραφεί τις υγειονομικές υπηρεσίες. Προχωρήσαμε στην προκήρυξη για την προμήθεια 4 ελικοπτέρων και 2 αεροσκαφών για την αεροδιακομιδή επειγόντων περιστατικών. Παραλάβαμε 70 νέα σύγχρονα ασθενοφόρα για να καλύψουμε το εθνικό μας δίκτυο. Συστήνουμε πολυδύναμα περιφερειακά ιατρεία 24ωρης ετοιμότητας στα νησιά του Αιγαίου και αναβαθμίζουμε με σειρά ενεργειών την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Μέσα στο 1998 έχουν προγραμματιστεί οι πρώτες προσλήψεις γιατρών δημόσιας υγείας, ενώ ταυτόχρονα εκσυγχρονίζουμε την οργάνωση του συστήματος επαγρύπνησης για λοιμώδη νοσήματα. Για την μάστιγα των ναρκωτικών αναπτύσσονται συντονισμένες δράσεις στα πλαίσια του OKANA, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα είναι από τις πρώτες χώρες που παρέχει δωρεάν τα νέα αντιρετροικά φάρμακα κατά του AIDS. Στο τομέα του φαρμάκου η κυβέρνηση δεν δίστασε να συγκρουσθεί με τεράστια συμφέροντα, αλλά σήμερα καταφέραμε να δώσουμε στον Έλληνα πολίτη κατά 24% φθηνότερα τα φάρμακα.

Συγκεκριμένες παρεμβάσεις στην Πρόνοια

Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρώπης, στην οποία το κράτος πρόνοιας όχι μόνο δεν συρρικνώνεται αλλά ενισχύεται. Όπως ανέφερα και προηγουμένως αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να καθυσυχάσουμε, ούτε ότι επιλύσαμε τα προβλήματα της φτώχειας και των ειδικών περιπτώσεων που χρειάζονται την παρέμβαση και την συνδρομή της Πολιτείας.

Γι' αυτό το λόγο η κυβέρνηση αποσκοπεί στην ανασυγκρότηση των προνοιακών φορέων, την βελτίωση των υπηρεσιών και στην αποκέντρωσή τους. Η εναρμόνιση των κανόνων λειτουργίας και προδιαγραφών όλων των φορέων πρόνοιας, η καθιέρωση δεικτών ποιότητας, η ενθάρρυνση του εθελοντισμού και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων των τοπικών κοινωνιών αποτελούν τις κατευθύνσεις του Νομοσχεδίου που προωθεί η κυβέρνηση στη Βουλή.

Προχωρήσαμε στην ηλεκτρονική καταγραφή όλων των προνοιακών φορέων της χώρας. Δώσαμε στη τετραετία 1994-1997 συνολική αύξηση 35% σε όλα τα καταβαλλόμενα επιδόματα των ΑΜΕΑ έναντι αύξησης 10% που δόθηκε στο διάστημα 1991-1993, όταν ο πληθωρισμός αθροιστικά προσέγγισε το 50%. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες στα οποία χορηγείται επίδομα αυξήθηκαν από 73 χιλ. το 1993 σε 92 χιλ. το 1998. Αυξήσαμε κατά 18% το επίδομα του τρίτου παιδιού, καθορίσαμε στις 500.000 δραχμές την προσαύξηση για κάθε παιδί πέραν του τετάρτου και χορηγήσαμε 23.000 δραχμές το μήνα για την ισόβια σύνταξη της πολύτεκνης μητέρας. Το 1997 ξεκίνησε στο Δήμο

Περιστερίου η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» για ηλικιωμένους με κρατική επιδότηση 50.000.000 δραχμών. Η επιτυχία του προγράμματος οδήγησε σε επέκτασή του άμεσα σε 102 ΚΑΠΗ με χρηματοδότηση 1 δισ. δρχ., ενώ το 1998 το πρόγραμμα αυτό θα επεκταθεί σε άλλους 50 δήμους.

Για τα θέματα κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων η Κυβέρνηση προώθησε μέτρα άμεσης ανακούφισης καταυλισμών με έργα υποδομής και αναβάθμιση των οικισμών. Στους τσιγγάνους παρέχονται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, επιδόματα, έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης. Για τους πρόσφυγες η Κυβέρνηση καλύπτει ήδη έξοδα μεταφοράς, πρώτων αναγκών για διαβίωση και επαγγελματική ένταξη στην αγορά εργασίας.

Με την εκπόνηση του Π.Δ. για τη Κάρτα Αναπηρίας δημιουργείται ενιαίο σύστημα πιστοποίησης αναπηρίας για τον εξορθολογισμό του Συστήματος.

Συνεχίζουμε την διαδικασία μεταβίβασης των κρατικών βρεφονηπιακών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και δημιουργήσαμε πλαίσιο για την απογευματινή τους λειτουργία, έτσι ώστε να εξυπηρετηθούν παιδιά εργαζομένων με βάρδιες και διακεκομμένο ωράριο.

Η μεγάλη τομή όμως στην προνοιακή μας πολιτική θα γίνει με Συντονισμένες Πρωτοβουλίες Επικεντρωμένης Φροντίδας, Συνδρομής και Ενίσχυσης, με κύρια χαρακτηριστικά την συγκεκριμένη χρονική κλιμάκωση, την συντονισμένη και διατομεακή δράση και την αξιοποίηση του έθελοντισμού. Οι ΣΠΕΦΣΕ αφορούν επιχειρησιακά σχέδια δράσης κοινωνικής παρέμβασης σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού με άμεσα και χειροπιαστά αποτελέσματα για τους δέκτες των ενεργειών.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος

Η πρόσφατη αναμόρφωση του αναπτυξιακού νόμου συνδυάστηκε με κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό τα σημερινά προβλήματα στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα προβλέψαμε μια ειδική ζώνη (Γ) η οποία λαμβάνει υψηλότερο βαθμό ενίσχυσης και αφορά περιοχές με έντονα προβλήματα απασχόλησης. Επίσης, θεσπίστηκε μια οροφή καταβαλλόμενης επιχορήγησης ανά δημιουργούμενη νέα μόνιμη θέση εργασίας, ώστε να ενισχύονται οι επενδύσεις που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης.

Το πολιτικό συμπέρασμα

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τί δείχνει η λεπτομερειακή αυτή απαρίθμηση. Δείχνει ότι η Κυβέρνηση όχι μόνο διαθέτει κοινωνική ευαισθησία, αλλά εφαρμόζει και συγκεκριμένη και ολόπλευρη κοινωνική πολιτική. Από την άλλη πλευρά η αντιπολίτευση στο σύνολό της, μη έχοντας ουσιαστική εναλλακτική πρόταση προσπαθεί να

εγκλωβίσει τον ελληνικό λαό στις συμπληγάδες των παραδοσιακών πολιτικών. Και εδώ ακριβώς εντοπίζεται το πρόβλημα.

Η Ν.Δ. μας κατηγορεί ότι δήθεν δεν είμαστε αποτελεσματικοί, αλλά και ότι δεν συρρικνώνουμε τις δαπάνες, ότι δεν εφαρμόζουμε με άλλα λόγια την δική της σκληρή κοινωνική πολιτική. Και πρέπει να ομολογήσω ότι έχουν δίκιο. Η κυβέρνηση δεν έχει επιλέξει να εφαρμόσει την ανάληψη πολιτική της συρρίκνωσης του κοινωνικού κράτους και του κλονισμού της συνοχής στην κοινωνία μας. Εμείς πιστεύουμε σε ένα καλύτερο κράτος με ποιοτικές υπηρεσίες και λιγότερο κόστος. Η κοινωνία των ευημερούντων 2/3 και του κοινωνικά αποκλεισμένου 1/3 δεν μπορεί και δεν αποτελεί λύση για την Ελλάδα.

Από την απέναντι πλευρά τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης μας κατηγορούν ότι δεν ακολουθούμε μία πολιτική συνεχών παροχών και έχουν επιδοθεί σε μία άκρατη παροχολογία. Και αυτοί βέβαια έχουν δίκιο, αλλά ασκούν κριτική σε λάθος κατεύθυνση. Η κλασική θεώρηση της τεχνητής αντίθεσης μεταξύ της κοινωνικής προστασίας και της οικονομικής ανάπτυξης εξυπηρετεί μόνο αυτούς που προσπαθούν να εφαρμόσουν πολιτικές του μέλλοντος με εργαλεία και θεωρίες του χθες. Για μας δεν υπάρχει τέτοια αντίθεση. Με την πολιτική μας ανατρέπουμε το αδιέξοδο, ότι δήθεν δεν υπάρχουν πόροι για κοινωνική πολιτική. Οι πόροι ποτέ δεν θα είναι επαρκείς όταν κατανέμονται με ισοπεδωτική λογική, χωρίς προγραμματισμό και αξιολόγηση του αποτελέσματος. Εμείς εφαρμόζουμε την πολιτική της επικεντρωμένης παρέμβασης σε συγκεκριμένες ομάδες στόχους. Εμείς αξιολογούμε τα αποτελέσματα της πολιτικής μας και της αναδιανομής των πόρων. Σε τελευταία ανάλυση αυξάνουμε το κοινωνικό όφελος χωρίς να επιβαρύνουμε το οικονομικό κόστος. Νοικοκυρεύουμε το κράτος και θα συνεχίσουμε να το πράττουμε με σύνεση και ευθυκρισία, γιατί η χώρα χρειάζεται και εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό της πολιτικής της. Η εμπιστοσύνη που μας δείχνει ο ελληνικός λαός σε λύσεις και μέτρα για την αντιμετώπιση δύσκολων πραγματικά προβλημάτων, αποδεικνύει την ορθότητα της κατεύθυνσής μας.

Εμείς προχωρούμε σε νέες δομές για τη οικοδόμηση μιας νέας αλληλεγγύης στην κοινωνία. Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικά σε επιδοματική πολιτική. Εμείς αναπτύσσουμε την παροχή συγκεκριμένων και αποτελεσματικών κοινωνικών υπηρεσιών, που συνεπικουρούνται από επιδοματικές παρεμβάσεις.

Γνωρίζουμε ότι δεν λύσαμε όλα τα προβλήματα και έχουμε πλήρη επίγνωση των δυσκολιών. Ο δρόμος δεν είναι ανθόσπαρτος, αλλά ούτε και αδιέξοδος. Έχουμε ήδη θέσει την χώρα στην τροχιά της ευρωπαϊκής σύγκλισης με ενωμένη την κοινωνία μας. Ο ελληνικός λαός κατανοεί ότι η νέα κοινωνική στρατηγική πρέπει να βασίζεται σε σύγχρονο και αποτελεσματικό κοινωνικό κράτος αυτό το κράτος που χτίζουμε. Η χώρα δεν ξοδεύει λίγα χρήματα σε κοινωνικές δαπάνες και βέβαια δεν είναι τελευταία στην Ε.Ε. όπως αναφέρεται στην πρόταση του Συνασπισμού. Η προσπάθεια μιας πρώτης καταγραφής

δείχνει ότι δαπανάμε το 21% του ΑΕΠ σε κοινωνικές δαπάνες και το ποσοστό αυτό αυξάνει συνεχώς.

Η κοινωνική αλληλεγγύη δεν μπορεί να στηριχθεί στην άκρατη και επικίνδυνη συσσώρευση δημόσιου χρέους. Δεν μπορούμε να υποθηκεύουμε το μέλλον των επερχόμενων γενεών για να ικανοποιούμε απλές επιδοματικές ή καταναλωτικές δαπάνες, αιτήματα ισχυρών ομάδων πίεσης που δεν είναι καν αυτές με τα σοβαρότερα προβλήματα. Και επιτέλους η άσκηση κοινωνικής πολιτικής δεν είναι φιλανθρωπία. Η λύση δεν μπορεί να είναι ούτε η πλήρης κατάργηση και ισοπέδωση του κράτους πρόνοιας, ούτε όμως και οι συνεχείς δανειοδοτούμενες ταμειακές εκροές του Κρατικού Προϋπολογισμού. Οι Έλληνες πολίτες καταδίκασαν και τα δύο ακραία αυτά υποδείγματα για την κοινωνική ανάπτυξη.

Μέλημα της κυβέρνησης είναι η διασφάλιση ανεκτών ορίων διαβίωσης και περίθαλψης για όλους ανεξαρτήτως ηλικίας, εκπαίδευσης, προέλευσης. Οι κοινωνικές διαφοροποιήσεις είναι όχι μόνο ηθικά απαράδεκτες αλλά και κοινωνικά επικίνδυνες. Η κοινωνική πολιτική και προστασία είναι ουσιαστικά στοιχεία της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η κυβέρνηση και θέλει και θα συνεχίσει την βασική πορεία της προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση με συνεχείς παρεμβάσεις όπου υπάρχουν ανάγκες, όπου κινδυνεύει η κοινωνική συνοχή, όπου πάσχει η κοινωνική δικαιοσύνη. Είναι μέχρι σήμερα η μόνη στρατηγική που εξυπηρετεί το εθνικό συμφέρον. Με βάση αυτή την αρχή μας ψήφισε ο ελληνικός λαός, στη βάση αυτών θα κριθούμε στο τέλος της τετραετίας και με βάση αυτή τη πολιτική θα προχωρήσουμε. Για καλύτερες συνθήκες ζωής για τον Έλληνα πολίτη. Για περισσότερη ασφάλεια, για περισσότερες δυνατότητες για όλους τους Έλληνες.